

ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА ТЕХНОЛОГІЮ ВИРОЩУВАННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР

Юнаш В.М.

Науковий керівник – доцент Кочетова С. І., ст. викладач Безпалько В. В.
Харківський національний технічний університет сільського
господарства ім. П. Василенка
(61023, Харків, вул. Мироносицька, 92, секція агрономії, тел. (057) 700-39-11)
E-mail: agroecology265@gmail.com

Сільське господарство відноситься до галузі на яку вплив кліматичних умов найбільш значущий. Природні аномалії за 50 років збільшилися майже в чотири рази. Прискорила тенденція глобального потепління клімату починаючи з 80-х років ХХ століття. Це поставило проблему пристосування до цих змін через удосконалення технології вирощування сільськогосподарських культур.

На регіональному рівні підвищення температурного фону проявлялось через часте повторення засух не тільки в літній період, але і в весняний і навіть осінній. За останні два десятиліття в Україні спостерігалось 11 засух, в 2011 році засуха була саме осінньою. Підвищення середньодобової температури на 0,7-1,5⁰С сприяє продовженню вегетаційного періоду восени і зумовлює пізніші строки припинення осінньої вегетації пшениці озимої. Це дає змогу перенесення строків сівби на 2-3 декади пізніше.

За результатами досліджень (2005-2008 рр.) найбільші урожаї зерна пшениці отримано за сівби у 2-гу на початку 3-ї декади вересня. В порівнянні з минулими роками лівобережного Лісостепу оптимальним вважався строк сівби 25 серпня – 10 вересня. Пояснюється це кращою перезимівлею рослин різних строків сівби. До припинення осінньої вегетації рослини накопичують вегетативну масу, добре укорінюються і тому забезпечують високий урожай.

Сильна посуха весняно-літнього періоду (квітень – травень 2007 року), що охопила значну територію степової зони, характеризувалася відсутністю опадів на протязі 40-50 днів. А тому при несприятливих агрометеорологічних умовах найважливіше питання – це максимальне накопичення вологи в ґрунті і її раціональне використання у вегетаційний період. Значно сприяє цьому використання нових технологій обробки ґрунту за яким орний шар не перевертається (плоско різний обробіток, чизельний, поверхневий і нульовий).

На поверхні ґрунту залишаються рослинні рештки, які поліпшують поглинання опадів і зберігають вологу в ґрунті. В комплекс агротехнічних заходів які регулюють вологозабезпеченість – оптимізація структури посівних площ, система удобрення культур та боротьба з бур'янами.